

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

16 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Patrașcu Radu-Ștefan în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2016, în cauza penală privindu-l pe

Cumpata Alexandr Vitali, născut la 14 ianuarie 1980, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. Onisifor Ghibu 2/3 ap. 151.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 29.08.2014-07.12.2015
2. instanța de apel: 22.03.2016-20.04.2016
3. instanța de recurs: 23.08.2016-16.11.2016

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 07 decembrie 2015, Cumpata Alexandr Vitali a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, la 2 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de către părțile vătămate Varatic A. și Perciune G. către CA "Garanție" SA, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor prejudiciului material să hotărască instanța civilă.

Totodată a fost admisă parțial acțiunea civilă, fiind încasat de la Cumpata A. în beneficiul părții vătămate, Varatic A. prejudiciul moral în mărime de 10.000 lei și 3.000 lei cheltuieli pentru asistență juridică, iar în beneficiul părții vătămate Perciune G. a fost încasat prejudiciul moral în sumă de 2.000 lei.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Cumpata A. la data de 06 iunie 2014, în jurul orei 11:30, deplasându-se la volanul automobilului de model „Škoda Rapid”, cu n/î KAA 063, pe str. Aviatorilor din direcția str. Muncești spre b-d Dacia, mun. Chișinău și ajungând la intersecție str. Aviatorilor cu b-d Dacia, nu a respectat

regulile de securitate a circulației rutiere și nu a manifestat prudență sporită la trafic, contrar cerințelor pct. 45.1, 2 și pct. 46 al Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 357 din 13 mai 2009, care prevede că, conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori:

- a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția;
- b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase;
- c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii;
- d) situația rutieră.

În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului.

Totodată, Cumpata A. a neglijat regulile de trecere a intersecțiilor, nu a respectat cerințele indicatorului rutier 2.1 al RCR – "cedează trecerea", încălcând și cerințele art. 59 alin. (2) al RCR, ce prevede că la intersecția drumurilor de semnificație neechivalentă, conducătorul vehiculului care se deplasează pe drumul fără prioritate trebuie să cedeze trecerea vehiculului ce se apropie de intersecție pe drumul cu prioritate.

Prin urmare, Cumpata A. a comis tamponarea cu motoreta de model "Revenger Rev" cu n/î CAG 014, condusă de Perciune G., care se deplasa regulamentar pe b-1 Dacia din direcția or. Sîngera, mun. Chișinău. În rezultatul accidentului rutier, pasagerului ce se afla pe motoretă, Văratîc A. i-a fost cauzată vătămare corporală medie.

Pe baza stării de fapt expusă mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului, Cumpata A., a fost calificată *de drept* în baza art. 264 alin. (1) Cod penal și anume – *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății.*

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul, Patrașanu Radu-Ștefan, în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului sa-i fie aplicată o pedeapsă non privativă de libertate, fără aplicarea pedepsei complementare.

În motivarea apelului a invocat:

- inculpatul a întreprins toate măsurile pentru a înlătura orice prejudiciu suferit de către partea vătămată, Văratîc A., achitându-i prejudiciul material pricinuit;

- prima instanță, ținând cont de gradul pericolului social al fetei comise, de personalitatea inculpatului, urma să aplice prevederile art. 90 Cod penal;

- inculpatul este angajat în calitate de șofer, aceasta fiind unica sursă de câștig, iar privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport va avea efecte negative, ce s-ar răsfrânge asupra familiei sale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2016, a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cumpata A. a fost condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, la 2 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată i-a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

În rest sentința a fost menținută.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, prima instanță a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării, just a stabilit vinovăția inculpatului în baza art. 264 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a menționat, că referitor la pedeapsa aplicată inculpatului pentru comiterea infracțiunii imputate, prima instanță a invocat criteriile enunțate la art. 75 Cod penal și anume gravitatea infracțiunii comise, care este una mai puțin gravă, persoana inculpatului, de cazierul contravențional, din care reiese că acesta a fost de mai multe ori sancționat pentru încălcările regulilor de circulație, prezența circumstanțelor atenuante – comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave și lipsa circumstanțelor agravante.

Astfel, instanța de apel verificând legalitatea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului a constatat, că prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, și nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuază ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În asemenea condiții, instanța de apel a menționat, că pedeapsa penală este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât de către condamnat, precum și de alte persoane, iar practica judiciară demonstrează, că pedeapsa prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

În acest context, instanța de apel a notat, că deși prima instanță corect a individualizat pedeapsa penală în privința inculpatului, stabilindu-i 2 ani închisoare, eronat a individualizat executarea pedepsei. Astfel, instanța de apel a considerat, că izolarea inculpatului de societate nu este o măsură eficientă și echitabilă în coraport cu fapta săvârșită și personalitatea inculpatului, respectiv prima instanță nu a verificat posibilitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, privind suspendarea condiționată a executării pedepsei penale.

În această ordine de idei, instanța de apel a constatat, că în speța dată sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 90 Cod penal privind suspendarea condiționată a executării pedepsei, iar în acest sens a fost invocat faptul, că

inculpatul a comis pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, în privința acestuia nu au fost reținute careva circumstanțe agravante, dânsul a recuperat cheltuielile de tratament ale părților vătămate, soția acestuia este însărcinată, iar din aceste motive instanța de apel a considerat că izolarea inculpatului de societate și executarea reală a pedepsei cu închisoarea este o măsură inechitabilă și inefficientă în coraport cu fapta săvârșită.

Prin urmare, instanța de apel a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 2 ani, ce va constitui o măsură menită să asigure realizarea scopului pedepsei penale, restabilirea a echității sociale, de corectare a inculpatului, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

6. Decizia instanței de apel se contestă cu recurs ordinar de către avocatul Patrașanu Radu-Ștefan, în numele inculpatului, prin care solicită casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei în partea pedepsei complementare, cât și în partea civilă cu referire la reducerea prejudiciului moral.

În motivarea recursului invocă argumente identice cu cele invocate în apel.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitând respingerea acestuia, sau, argumentele invocate în raport cu materialele cauzei urmează a fi respinse ca inadmisibile, deoarece instanța de apel și-a argumentat suficient soluția și a ținut cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei. Astfel motivele invocate de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței unei erori de drept prevăzută de art. 427 Cod de procedură penală.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

Autorul își întemeiază recursul său în baza pct. 6), 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, semnalând și pct. 10) al aceluiași articol, ce stipulează că: hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul *în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a*

afectat soluția instanței; s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale; faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Referitor la temeiurile invocate de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, Colegiul penal statuează că acestea au fost invocate pur declarativ, fără nici o motivare, respectiv instanța de recurs nu le poate accepta, considerându-le neîntemeiate.

Cu referire la temeiul pentru recurs semnalat de către partea apărării - *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*, prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, instanța de recurs menționează, că recurentul critică hotărârea dată în partea pedepsei stabilite de către instanța de apel și anume consideră, că inculpatului i s-a aplicat pedeapsa complementară (*privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport*) contrar prevederilor legale, deoarece acesta este unica sursă de existență a acestuia, pentru a-și întreține familia, totodată solicitând și casarea deciziei instanței de apel în partea civilă cu referire la reducerea prejudiciului moral.

Colegiul, consideră că nici acest temei pentru recurs invocat de recurent nu este incident în prezenta cauză, iar instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei inculpatului, stabilite conform prevederilor Părții generale a Codului penal.

Astfel, conform principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale, în coraport cu criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute la art. 75 alin. (1) Cod penal, instanța de judecată aplică pedeapsă luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de recurs reține, că inculpatul a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, iar cauza a fost examinată în procedura generală.

Totodată, Colegiul penal menționează, că sancțiunea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsă cu amendă în mărime de până la 300 unirați convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani cu sau fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani, iar conform art. 16 alin. (2) Cod penal, aceasta se clasifică ca infracțiune ușoară.

În prezenta cauză penală au fost stabilite, ca circumstanțe atenuante – comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave și lipsa circumstanțelor agravante.

Mai mult ca atât Colegiul penal, apreciază ca fiind juste concluziile instanței de apel referitoare la pedeapsa complementară, aceasta menționând faptul, că

argumentele apărării sunt neîntemeiate, iar pedeapsa complementare sub formă de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 2 ani, este aptă să atingă scopul preventiv și educativ al sancțiunii, reieșind din faptul că inculpatul anterior a fost sancționat contravențional de mai multe ori pentru neglijarea normelor de circulație rutiere, fapt ce a fost confirmat prin cazierul contravențional eliberat în privința lui Cumpata A.

Astfel, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. De asemenea, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

În consecință, Colegiul statuează, că pedeapsa individualizată de instanța de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Instanța de recurs, în temeiul celor enunțate mai sus, consideră că instanța de apel a realizat o individualizare corectă a pedepsei, atât sub aspectul cuantumului, cât și al modalității de executare, în corespundere cu prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal, fiind motivată și aplicată în limitele prevăzute de lege, hotărârea dată fiind legală și întemeiată.

Referitor la reducerea cuantumului prejudiciului moral încasat din contul inculpatului în beneficiul părților vătămate, instanța de recurs menționează, că aceste critici nu au fost invocate în apel, ne fiind subiect de discuție în instanța de apel. Astfel Colegiul îl va respinge ca fiind neîntemeiat, deoarece în conformitate cu art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală – *temeiurile menționate la alin. (1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel*. Totodată, la acest capitol, instanța de recurs notează, că în temeiul art. 1423 alin. (1) Cod civil, coroborat cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al făptuitorului prejudiciului și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacerea persoanei vătămate. Astfel, instanța de recurs menționează, că despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daunele materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare, iar alegațiile recurentului precum că inculpatul a achitat toate prejudiciile materiale, nu au nici o tangență cu prejudiciul moral cauzat părților vătămate. De menționat este și faptul, că prima instanță, întemeiat

și-a motivat soluția privind încasarea parțială a prejudiciului moral și cuantumul acestuia, ținând cont de gravitatea vătămarilor corporale cauzate părților vătămate.

În aceste condiții, Colegiul penal, consideră că n-a fost constatată prezența în speța examinată a careva erori de drept, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar inculpatului i-a fost stabilită o pedeapsă cu respectarea criteriilor de individualizare a pedepsei penale, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului ordinar declarat la caz, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Patrașcu Radu-Ștefan, în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2016, în cauza penală privindu-l pe **Cumpata Alexandr Vitali**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 07 decembrie 2016.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie